

Oponentský posudek bakalářské práce

Téma práce: Vybrané aspekty ovlivňující problematiku surrogátního mateřství

Autorka práce: Kristýna Němcová, Dis.

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Téma předložené práce odpovídá oboru, který autorka studuje. Autorka si téma zvolila, podnícena vlastní pracovní zkušeností a četbou knihy, jež popisuje „skutečný příběh surrogátního mateřství“ (s. 1). Práce se skládá z části teoretické a praktické. V praktické autorka předložila výsledky malého kvalitativního výzkumu, názory šesti sociálních pracovníků OSPOD (srov. s. 28). Práce má všechny požadované části i přiměřenou strukturu. Jako oponent si dovoluji upozornit na ty formální (1), jazykově-stylistické (2) a obsahové (3) slabiny, které podle mého úsudku stojí za pozornost:

(1) V teoretické části autorka vycházela z devíti bakalářských a diplomových prací. Bylo by vhodnější zvolit jiný přístup, než je citovat jako ostatní zdroje. Autorka v úvodu či jinde mohla stručně seznámit čtenáře s hlavními závěry těchto prací a pak se pokusit na základě tohoto stručného vyhodnocení vymezit svůj přínos/doplnění. Není chyba používat/citovat jiné závěrečné práce stejného druhu. Jestliže se však tak děje a není zároveň specifikována, příp. alespoň naznačena možnost vlastního přínosu, zůstává otázka, co je vlastním přínosem autorky, přinejmenším v teoretické části práce. U diplomové práce by absence alespoň pokusu o vlastní přínos byla již zásadním nedostatkem.

(2) Když se čtenář zaměří na stylistickou stránku textu, setká se místy s neobratností či dokonce významově ne zcela korektními větami; cituji ty nejvíce nápadné: „Dítě musí osvojit, aby se stali právně jeho rodiči...“ (s. 8); „Nicméně, práva matky nemusí a mnohdy nejsou totožná...“ (s. 11); „Jako problematický tento institut také považují mnozí autoři.“ (s. 34-35); „K tomuto názoru přistupuje i Kukla...“ (s. 35); „...do jisté míry tento postoj oplývá prvky alibismu ze strany státu.“ (s. 37). Vyskytují se i hrubé chyby; uvádím opět ty „nejviditelnější“: „Stará římská zásada...je...považováno...“ (s. 11); „děti... jsou přiváděna na svět...“ (s. 13); „Zde však platí, že takovou to situaci řeší...“ (s. 21); „Náhradní matka zkrátka nese podíl na emočním, i tělesným vývoji dítěte...“ (s. 22). Kromě toho čtenář naráží na chybějící či nadbytečná písmena ve slovech (např. na s. 13, 15, 23, 25, 34, 35).

(3) Název práce mohl být vzhledem k cíli formulován adekvátněji. V názvu se mohlo objevit, že jde o aspekty právní, etické a psychosociální. Z hlediska obsahu a „normativního jádra“ problematiky mě v práci nejvíce zaujal určitý rozpor, kdy autorka na jedné straně uvádí, že právo na dítě je právem virtuálním (srov. s. 18), čemuž rozumím tak, že jde o právo fiktivní, na druhé straně ale nekriticky předkládá cizí myšlenku (od Jirmanové), že „každý má právo na to stát se rodičem“ (s. 9). Autorka se celkově velmi lehce vzdala jakékoli hlubší kritiky – a to i v závěru, když uvádí, že „vzhledem k převažujícím negativnostem, etickým překážkám a skutečnostem, kter[é] odporují zákonům“ by bylo vhodné „surrogátní mateřství zcela zakázat.“ (s. 36). Není mezi tvrzením o virtuálnosti (fiktivnosti) práva na dítě a tvrzením o právu každého, stát se rodičem, rozpor? Co přesně by mělo být obsahem práva být rodičem? Jaké povinnosti by z toho vyplývaly pro druhé osoby? Existuje, anebo neexistuje (přirozené) právo na dítě/vznik dítěte? Tyto centrální otázky nechala autorka bez odpovědi.

Nápadnou obsahovou chybu najde čtenář na s. 4, v části 1.2: Jákob a Ráchel nejsou potomci Abraháma! Pouze Izmael. Tuto chybu autorka nekriticky převzala z nějakého sborníku.

Celkově navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

18. 5. 2017, PhDr. Vojtěch Šimek, Th.D.